

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. V. Lapsis in phrenesim, vel amentiam, non est in articulo mortis
Communio deneganda: quemadmodum nec energumenis, vel à nativitate
surdis; & mutis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

ut ea sibi administraretur. Porro antequam potuit communicare, incidit in amentiam, dico hoc ipso expirare obligationem illius præcepti, in quantum afficit ipsam amentem, qui pro illo tempore non est capax actus præcepti.

Interim tamen videtur manere aliqua obligatio in Ecclesia ministrandi Sacramentum huicmodi amenti, utpote qui sit capax fructus illius, & jam antea habuit jus ad illud ministrandum. Quis enim dixerit furem esse liberum à restitutione, quia verus Dominus incidit in amentiam?

Quo ministerio exhibito, estò redeat amentis ad mentem, opinor non amplius eum obligari mero præcepto divino, non quasi ipse in amentia illud impleverit; sed quia per Communionem tunc datam subtracta est ejus materia. Et idem dicerem de eo, qui communicasset in infantia.

56. Ex quo patet ad primum simile. Secundum autem nimium claudicat: quæ enim comparatio inter peccatum habituale, & obligationem legis ad aliquid faciendum vel omittendum? Certè perexigua. In hoc unico, quòd sicuti peccatum habituale est aliquid moraliter permanens in peccatore ex actu præterito peccati, ita etiam obligatio legis sit aliquid moraliter permanens in subiecto ex præterita voluntate Legislatoris. Ergo sicuti tempore amentia manet peccatum habituale, ita etiam manet obligatio legis, quæ præcipitur libera perceptio Eucharistia: qualis consequentia?

54. Optima, inquis; quoniam peccatum habituale non est aliud, quàm obligatio satisfaciendi. Credat qui volet: Ego credo peccatum habituale manere in damnatis, manere autem obligationem satisfaciendi, cum satisfactio in illo statu sit impossibilis: quis sapiens & intelligit istud? Quis enim non clameat (utor verbis D. Aug. lib. de Fide contra Manich. cap. 10.) *stultum esse præcepta dare ei, cui liberum non est, quod præcipitur, facere, & iniquum esse, eum damnare, cui non fuit potestas iussa complere?*

Manet quidem debitum poenæ in amentibus, & damnatis tamquam effectus consequens rationem peccati, independentem à voluntate peccantis; non inficitur; sed veram & propriè dictam obligationem legis ad liberè operandum vel omittendum, quod ipsi physicè est impossibile, non facilè credidero.

57. Dices; in dormiente manet obligatio legis, saltem habitualiter: ergo etiam in amente.

Resp. Negando Consequentiam; quia somnus est quid transiens & naturale, amentia autem quasi status perpetuus, quamvis per accidens aliquando cesset: & ideo in homine dormiente potius dormit obligatio; in amente autem censetur quasi extincta.

Cæterùm si nihil aliud velint Auctores contrarii, quàm amentes, de quibus hinc loquimur,

aliquando habuisse obligationem præcepti divini, & nondum illi obligationi satisfecisse, in hoc verbum eorum verissimum est; & si nihil aliud intelligant per obligationem habitualem, libentissimè ipsis consentimus, & dissensio fòldum erit in voce; quia existimo hoc non sufficere, ut simpliciter, & sine addito dicantur obligati præcepto divino sumendi Eucharistiam pro illo tempore, quo amentia durat, quamvis satis sit, ut præ parvulis, qui nunquam habuerunt aliquam obligationem actualem, in articulo mortis non debeat ipsis Communio negari. Unde erit

CONCLUSIO V.

Lapsis in phrenesim, vel amentiam, non est in articulo mortis Communio deneganda: quemadmodum nec energumenis, vel à nativitate surdis, & mutis.

58. SUppono quòd sine periculo exterioris irreverentiæ possit Sacramentum ministrari. Similiter quòd sint in bono statu, vel saltem non sciantur esse in malo, & quòd aliquo modo Eucharistiam petierint, Catholicè vivendo.

Conclusio est communis; præsertim quando antea nunquam communicarunt. Ratio plana est; quia sunt capaces effectus, & aliquando habuerunt obligationem communicandi, cui hæcenus non satisfecerunt. Et quamvis satisfecissent præcepto divino per antecedentem Communionem, non tamen præcepto Ecclesiastico communicandi in articulo mortis, de quo infra. Accedit summa utilitas, imò aliquando extrema necessitas, si v. g. peccator tantùm est attritus, & non adfit qui possit absolvere à peccatis, vel ministrare Extremam Unctionem.

Unde sic docet Catech. Rom. parte 2. c. 4. q. 49. *Amentibus qui tunc à pietatis sensu alieni sunt, Sacramenta dare minime oportet, quamvis si antequam in insaniam incidissent, piàm & religiosam animi voluntatem præ se tulerint, licebit eis in fine vite, ex Concilii Carthaginensis decreto Eucharistiam administrare: modo vomitionis, aut alterius indignitatis, & incommodi periculum nullum timendum sit.*

Porro decretum Concilii Carthag. IV. c. 76 ita se habet: *Is, qui Penitentiam in infirmitate petit, si casu, dum ad eum Sacerdos invitatus venit, oppressus infirmitate obmutuerit, vel in phrenesim versus fuerit, dent testimonium qui eum audierunt, & accipiat Penitentiam. Et si continuo creditur moriturus, reconcilietur per manus impositionem, & infundatur ori eius Eucharistia. Eadem autem est*

Phreneticis vel amentibus in extremis non deneganda Communio.

ut docet Catechismus Romanus.

& Concilium Carthag. IV.

ratio de iis, qui extra infirmitatem in amentiam incidunt.

59. Consonat Concil. Arauf. I. can. 13. *Amentibus*, inquit, *quæcumque pietatis sunt, conferenda sunt*. Sub quibus verbis communiter Doctores intelligunt Eucharistiam. Verùm, inquit Vasquez disp. 212. n. 22. (quem sequitur Dicastillo disp. 9. n. 185.) cùm Canon præcedens sit de iis, qui cùm vellent baptizari aut Pœnitentiam accipere, subito obmutescerent, eam ampliùs petere non potuerunt, videtur etiam hic intelligendus de iis, qui subito in amentiam inciderunt, cùm tamen antea Pœnitentiam peterent, aut Baptismum.

Sed hoc argumentum nullius est momenti, cùm sapissimè nulla sit connexio inter materiam Canonis præcedentis, & materiam Canonis immediatè subsequenti. Quocirca singuli Canones intelligendi sunt: sicut sonant, nisi aliquid obstat. Hic autem nihil obstat, quò minus Canon 13, generaliter, sicut sonat, intelligatur, puta de iis omnibus amentibus, quos in principio Conclusionis descripsimus.

& Toletanum II.

Eandem veritatem non obscure indicat Concilium Tolet. II. can. 11. dicens: *Quicumque fidelis inevitabili qualibet infirmitate coactus Eucharistiam perceptam reiecerit, in nullo Ecclesiastica damnationi subiaceat. Similiter nec illos cuiusquam punitionis censura redarguet, qui talia aut tempore infantie faciunt, aut in qualibet mentis alienatione positi, qui quod fecerint, ignorare videntur.*

An sit obligatio ex iustitia?

Ex his sequitur Pastores obligari ex iustitia talibus dare Eucharistiam, idque per modum Viatici; præsertim cùm in vita Christianè transacta, sufficienter præcesserit devotio, & includatur voluntas saltem interpretativa recipiendi extrema Sacramenta, id est, Pœnitentiam, Viaticum, & Extremam Unctionem, ad quæ quilibet habet jus, si est capax, & nulla obstat prohibitio. Et sanè si Extrema Unctio conceditur, quidni Eucharistia concedi debeat, quæ est magis necessaria?

60.

Quæ amentium, eadem, imò major, est ratio emergentium.

Cæterùm quæ amentium, eadem, imò major est ratio emergentiorum, quidquid olim fuerit in usu apud præcos quosdam Patres, saltem quoad illos, qui iuxta veteris Ecclesiæ morem erant ob gravia peccata ab Episcopis traditi Satanae in vexationem carnis; quamdiu enim durabat talis vexatio, etiam erant excommunicati ab usu huius Sacramenti; attamen retinebant obligationem ad usum, ubi essent Ecclesiæ reconciliati.

1. Cor. 5.

Illa consuetudo indicatur ab Apostolo 1. Cor. 5. v. 3. & sequentibus: *Ego quidem absens corpore, præsens autem spiritu, iam iudicari ut præsens, eum qui sic operatus est, in nomine Domini nostri Iesu Christi, congregatis vobis, & meo spiritu, cum virtute Domini nostri Iesu, tradere huiusmodi Satanae in meritum carnis, ut spiritus salvus sit in die Domini nostri Iesu Christi.*

Interim hæc consuetudine abolitâ, est ob præcedentia sua peccata (quod non semper) Dæmone forent oblecti, si actu sunt in statu gratiæ; nil obstat præcedens indignitas; eoque sunt magis indigi, ac pròinde, si absit periculum irreverentiæ, dicendum, eis similiter dari posse Eucharistiam, non tantùm in articulo mortis & in Paschate; verùm etiam frequentius, prout prudens Confessarius iudicaverit expedire ad expellendum, vel frænandum Dæmonem, ad patientiam & utilitatem oblecti.

Enimverò nullo iure id prohibetur; immo uti in his verbis: *Emergunt iam baptizati, si de purgatione sua curent, & se sollicitudini Clericorum tradant, motusq; obtemperent, omnimodè communicent, Sacramenti ipsius virtute vel momenti ab incurfu Demonum, quo infestantur, vel purgandi, quorum iam ostenditur vita purgator.*

Colligitur etiam ex facto, quod refert Prosper lib. 4. de Prædicationibus & promissionibus c. 6. Et docet Cassianus Collat. 7. c. 30. D. Thom. & alii Recentiores passim.

Consule praxim Ecclesiæ, quæ est optima legum interpres; & dicet tibi, non tantùm emergentibus; verùm etiam mutis & surdis à nati vitate, si non appareant indispositi, & ex mutibus satis constat eos cibum illum spiritualem distinguere à prophanò (quod eos signis edoceri posse, experientia ostendit) & accipere in remedium salutis: dicet, inquam, huiusmodi quoque adulti præberi posse Eucharistiam in articulo mortis, & Paschate; imò si discretio sit maturior & perfectior, etiam læpiùs, v. g. in solemnioribus festivitatibus, quemadmodum possunt confiteri & absolvi.

Si quæris rationem, in promptu est; sunt quippe capaces præcepti, tam divini, quàm Ecclesiastici. Aliud foret si simul essent à nati vitate cæci: tunc liquidem non videntur capaces Eucharistiæ dignoscendæ, ad quæ nec sumendæ magis, quàm perpetuò amentes.

Porro si à me quæritur, quid ergo sit dicendum de pueris doli capaces, qui passim admittuntur ad Confessionem, defectu tamen plenæ maturitatis arcentur à Communione? Responsum:

CONCLUSIO VI.

Pueris, qui sunt doli capaces, in articulo mortis non est Communicatio deneganda.

Voco pueros doli capaces, qui possunt mortaliter peccare. Quamvis enim tunc statim non obligentur præcepto Ecclesiastico singulis annis communicare, ut multi probabiliter docent, & consuetudo Ecclesiæ approbat: equidem quid obstat, quò minus obligentur præcepto